

ETS L'ÚNIC QUE ES QUEIXA
Germà Bel
(Publicat a *La Vanguardia*, 21 d'abril de 2014)

Avui toca avorrir-se una mica. I es pot queixar el que vulgui; no serà l'únic. Els diferents governs a Espanya (sobretot el Central, que té més competències) fa temps emfatitzen el seu propòsit d'afavorir l'activitat econòmica, reduint els requisits burocràtics. Llàstima que l'evidència no acompanyi a la retòrica oficial. L'última classificació del Banc Mundial sobre facilitat per fer negocis (*Doing Business*), amb dades de juny de 2014, situava a Espanya en la posició 22 dels 28 països de la UE en facilitat per iniciar una activitat; i 24 de 31 de l'OCDE comparables. I el *Global Competitiveness Report 2014-2015* del Fòrum Econòmic Mundial, que analitza 144 països, situa Espanya en la posició 99 (de 144) en nombre de dies per iniciar una activitat; 118 en nombre de procediments; 123 en càrrega de regulació governamental; i 113 en malbaratament de despesa del govern. Sort que hem millorat!

Però no; la dinàmica és la contrària. La bulímia regulatòria i procedimental no cessa d'augmentar, amb unes administracions que no poden renunciar a la seva obsessió per tenir tot sota control. La dinàmica és la següent: Davant de qualsevol incident o problema detectat per l'administració (suposem que ha estat realment un problema), es defineix el mateix com 'de caràcter general', i s'instaura una nova norma amb un sistema de control previ per evitar que es reproduïxi en el futur. En els bons temps pressupostaris, el resultat era l'augment de plantilles en departaments administratius de tramitació. En temps com els actuals, de pressupostos magres, això es substitueix pel desplaçament de la càrrega procedimental a l'administrat o al supervisat, que han de dedicar part creixent dels seus recursos (probablement decreixents en temps de crisi) a emplenar més i més normatives de control previ. En altres llocs es fa diferent, encara que no tinc avui espai per donar exemples de l'on i de com.

Però, què pinta el "ets l'únic que es queixa" en aquest quadre? Doncs que és molt difícil que la dinàmica de reformes i alleugeriment de les càrregues reguladores avanci només per la voluntat dels que promouen els controls. Aquests, al cap i a la fi, donen discrecionalitat, i per tant poder. Cal que es produeixi una demanda enèrgica per part dels administrats, reivindicant el seu paper de ciutadans, que mantenen a l'administració, i al govern. És clar que aquesta demanda està subjecta al problema del polissó: "Jo resolc com pugui, i ja ho arreglaran". Tinc la impressió que aquesta actitud és molt freqüent en el nostre entorn. Al cap i a la fi, estem en societats en què mai va triomfar la Il·lustració, i a l'administració no se la discuteix. Si es pot, se l'evita. D'aquí la freqüència amb què per aquí es pot esgrimir, i amb motius, el "ets l'únic que es queixa".

Es diu molt que el govern i les administracions ens tenen empaperats amb procediments. I és veritat. Però es reflexiona poc sobre l'absència d'una exigència substantiva i activa dels administrats per reformar l'ordre de les coses. Extreguin les conseqüències.